

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracija) in ekspedicija na
starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Vabilo

k naročevanju na

„SLOVENC“.

Zopet se bliža koncu prva polovica leta, zato se obračamo do vseh Slovencev s prošnjo, naj si naročijo „Slovenca“ tisti, ki še niso naročeni, stari naročniki, katerim s koncem tega meseca poteče naročnina, naj jo pa blagovljivo brž zopet poslati za naprej.

„Slovenec“ velja, kakor do zdaj:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
" " " " pol leta 4 " 50 "
" " " " četrt leta 2 " 30 "
" " " " en mesec 80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.;
" pol leta 4 " 20 "
" četrt leta 2 " 10 "
" en mesec — " 70 "

posamezne številke — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr.;
" pol leta 5 " — "
" četrt leta 2 " 50 "
" en mesec — " 90 "
posamezne številke — " 8 "

Tudi se zamore zanaprej vsaki pri gosp. Gerberju naročiti, in če je komu drago, tudi tam svoj list prejemati ali posamezne številke kupovati.

Gg. bogoslovci in študentje plačajo le polovico naročnine.

Naročnina se pošilja najceneje po poštinih nakaznicah (Postanweisungen).

Vredništvo in opravništvo.

Dr. Makanec v hrvaškem saboru.

Hrvaška, 15. junija.

Naš sabor se je sklenil 15. junija. Spočetka ne bi bil nobeden mislil, da bode zadnje zasedanje imelo toliko viharnih sej, kakor jih je bilo. In ta nemir so povzročile razne interpelacije, ki so vse skupaj gotovo pravično zahtevanje naroda, samo da vlada, čeravno iz narodne večine vzeta, ni mogla skoro na nobeno vprašanje gladko odgovoriti. Mi smo prepričani, da ne bi bilo teh interpelacij v našem saboru slišati, ko bi ne imela naša vlada zvezanih rok, a ker je poslednje gotova stvar, potem je moralo biti ropotanje. Najživahniji izmed vseh poslancev je bil Makanec, ki je s svojimi živahnimi govori tako srca poslušalcev razpalil, da je moral predsednik večkrat galerije sprazniti dati in na zadnje so dobivali ulaz samo oni, ki so imeli karte. Posebno so se odlikovali (!) v vpitju dijaki, ki morajo tako povsodi biti, samo pri knjigah ne, kakor jim „Obzor“ v enem članku prav kaže. Tudi so napravili Makancu serenado v zahvalo njegovega hrabrega ponašanja v saboru. Makanec je sicer trezno sodeč s svojo interpe-

lacio in svojim predlogom radi zedinjenja Granice in Dalmacije s Hrvaško pravično stvar zahteval, ali politikarja se ni pokazal. Ako on zahteva, da se hrvaško-ogerska nagodba celokupnemu saboru za revizijo predloži, bodo li Madjari in Nemci pustili, da se Granica in Dalmacija s Hrvaško spoji? Gotovo ne, kajti s tim bi si oni nakopali velikega neprijatelja na glavo — posebno pa Madjari, ta narod iztoka. Zato je sabor čisto korektno postopal, da tega predloga ni sprejel, kajti, da bi se bilo to zgodilo, gotovo bi bil sabor razpuščen, da mu tudi ni še čas zborovanja potekel. Tako sodi trezni svet pri nas. V ostalem pa se mora čakati na ugodni čas, ko bo mogoče delati, ko nam ne bodo roke vezane. Saj vidimo, kako že iz Pešte upijejo nad Hrvati ter nam grozé, da je zadnja nagodba med njimi in nami čisto pravična in velika sreča (posebno če nas hočejo madjarizirati kakor Slovake!) za Hrvaško, ter da bode Ogerska znala v slučaju opozicije strogo postopati z nami (družega Madjar tako ne zna nego tlačiti).

V ostalem pa je naš sabor zopet v kratkem času mnogo postav sklenil, ki bodo gotovo na korist našej domovini, kar tudi prejšnje pismo, s katerim se sabor zaključuje, jasno hvali in odobruje.

Poslanci so se razšli na vse strani. V kratkem pa se bodo začele priprave za nove izbore in takrat bode zopet živahno pri nas.

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Lucij Vitalij in Karin Avrelijan dospela sta v Jotapato, preje omenjeno utrjeno galilejsko mesto, katero so bile malo poprej prevladale hrabre legije. Naša možaka našla sta tam tudi Emilija Vokoncija, svojega prijatelja in sobrata v Kristusu. Prva leta svoje mladosti živela sta razuzdano, pozneje pa, ker sta bila odkritosrčna, zdrave pameti in resnicoljubna moža, sta se pokristijanila. Lucij Vitalij prodal je vse imetje in denar odločil siromakom. Stopivši v vojsko, kmalo je bil imenovan centurijem.

Vojaka pripovedujeta Emiliju, kaj sta bila doživela v Tirzi, vzlasti ono, kar sta izvedela od Noeme. „Ali nisi ti več potov imenoval imena Hanani?“ vpraša Lucij.

„Da! Naš hišnik je več potov pripovedoval o nekem Hananiju iz Judovskega.“

„Ali kaj znaš o njem?“ vpraša Avrelijan.

„Od poprej skoro nič ne, od sedaj pa

samo toliko, da živi v Jeruzalemu in da je duhovnik.“

Vojaka povesta, kaj sta se bila zgovarjala z Noemo, sestro Hananijevo. Ti možje sedaj sklenejo, da hočejo, kedar okoliščine dopusté, brata in sestro združiti, Farizejca Jonadaba pa po postavi kaznovati.

Rimci so vrlo dobro napredovali. Štirinajst dni so Jotapato oblegali, z naskokom premogli, popalili in razvalili; pri tej priliki poginilo je 40000 Judov. Jožef Flavij, že več potov omenjeni zgodovinar in poveljnik trdnjavski, bil se je skrtil, ali Rimci so iztaknili njega in še 40 drugih Judov. Jožef se je drage volje udal, ostali pa so se raje poklali sami med seboj. Na to so Rimci osvojili tudi Jopo, ki je bila nedavnaj na novo pozidana; enaka osoda je zadela Trahejo, v kateri je nasprotnik 30000 ljudi zajel in prodal. Tiberiji pa so zanesli, zato ker je Agripa prosil za njó. Vse ostale trdnjave so se potem po vrsti udajale.

V Jeruzalemu pa, kamor so se vedno stekali beguni, bilo je vse narobe; eni so zahtevali mir, eni boj. Veliki duhovniki, večina ljudstva bila je zmerna, ali sikarijci in razbojniki so hlepeli po krvi.

Zmérni meščani in posestniki so sprevideli, da boj, ki ga bijejo s strahovalci in go-

spodovalci vsega svetá, je čisto brezvspešen in pogubonosni, ki hoče naposled uničiti tudi svete običaje in njih imetje. Ali kaj so hoteli, ker se je bila besna drhal s svojimi voditelji polastila vlade. Vsak dan se je ona namnožila z novimi razbojniki in begunci iz Galileje, na vse zadnje je pa še Janez Giškalski z oroženo četo v mesto pridrl in brezozirno gospodoval. Kdor ni trdil tega, kar on, bil mu je izdajalec. Vsak dan in vsako noč poklali so po kolikor toliko takih, kateri so mu bili neljubi. Ko so se meščanje z Anano, velikim duhovnikom, hoteli upreti besnosti drhalskeje, polastila se je ona tudi tempeljna. Anana, ki je bil pozval meščane na boj proti skruniteljem tempeljna, predolgo se je obotavljal udariti na nasprotnike, in med tem so oni poklali sosednje Idumejce. To na pol judovsko ljudstvo je že blizo 200 let prebivalo ob južnih gorah mrtvega morja, in je bilo sprejelo tudi judovsko vero. In ta črna vojska 20000 mož prihrula je pod načelnštvom štirih voditeljev pred Jeruzalem. Zmérni meščanje se niso mogli dolgo upirati dvojnemu nasprotniku. O nekej nevihti je odprla drhal vrata, Idumejci so vdarili v mesto, in oboji skupaj začeli so kar od kraja klati zmérne meščane. Ta pot sta poginila tudi Anana in Jozva, viša duhovnika.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. junija.

Avstrijske dežele.

Dunajska „Presse“ naznanja, da vrednik „Volksfreundov“ g. Wiesinger potuje na Tirolsko tamošnje ljudstvo obdelovat za aktivno politiko. G. Wiesinger bi bolje storil, da bi ostal doma; kajti če g. Greuter, čegar ime po Tirolskem slovi, ni nič opravil, bo tudi prizadevanje Wiesingerjevo zastoj, ki je zgubil vso veljavo, odkar je postal vrednik veterinjaškega pa centralističnega „Volksfreunda.“

O vojakih-bogoslovcih mari-borskih, za ktere se je bila pri svitem cesarju vložila prošnja, da bi se smeli za mašnike posvetiti, se nam poroča, da škofijski ordinarijat od vojaških oblastnj še ni dobil nobenega odgovora. Po privatnej poti pa smo zvedeli, da so cesar dovolili enega izmed njih ordinirati. Če je pa oproščen eden, mislimo, da sta tudi druga dva, ker je bila prošnja za vse ob enem vložena. Da je prvi pri domačih brambovcih, ona dva pa pri Hartungovem polku, na tem menda ni toliko ležeče, da bi se njuna prošnja škofijskega ordinarijata zaradi tega ne bila uslišala.

Linški škof ni hotel razpisati 4 far, katerih patronat ima grajščina Garstenska. Ta grajščina je lastnina škofijska, pa ministerstvo jo je l. 1869 v oskrbovanje izročilo verskemu zakladu ter zahtevalo tudi patronat gori omenjenih far, čegar pa škof vladi ni hotel privoliti. Ker so fare vsled tega dalj časa bile izpraznjene, je papežev nuncij o tej reči vprašal v Rimu, ter dobil odgovor, da za zdaj sme škof dovoliti imenovanje dotičnih fajmoštrov, ob enem pa zavarovati svojo pravico.

Slovaki ogerski se vrlo pripravljajo na prihodnje volitve. 12. t. m. so imeli v Thuroczu St. Martonu volilen shod, pri katerem je g. Mudroň v izvrstnem govoru pojasnoval razmere slovaške ter povdarjal lastnosti, ktere morajo Slovaki zahtevati od svojih kandidatov. Zbrani so pritrdili njegovim nasvetom, ter enoglasno sprejeli kandidaturu dr. J. Jesenkega. Tudi so volili poseben volilen odbor, kateri je

volilcem razposlal oklic s sledečim programom: 1. Celota krone sv. Štefana in ravnopravnost naj se varuje; če dosedanje postave za to ne zadostujejo, naj se naredo nove postave. Madjarski jezik naj ostane diplomatičen pa deželnozbornoški jezik. 2. Izdatki državni ne smejo biti nikdar večji, kakor dohodki. 3. Nepotrebni vradi naj se odpravijo; deželni in okrajni vradi pa ne smejo biti samo oskrbovalnice posameznih družin, ampak vradniki naj si prizadevajo, da bodo pošteno in marljivo delali. Vojna naj se zmanjša in naj ljudi ne nadleguje kakor doslej. 4. Krajni vradi naj bodo edini v komitatih, pa se mora hitrejši in cenejši, vradovati kakor doslej. 5. Zaprte šole naj se odpró, in naj država napravi še novih šol. 6. Ne bo se trpelo, da bi se pograbilo cerkveno premoženje. 7. S civilnim zakonom se ne strinjamo, ker nasprotuje našim verskim načelom. 8. Denarne aristokracije ne poznamo ter želimo, da jenjajo vse virilne pravice. 9. Srenje naj se na podlagi avtonomije, komitati pa naj se osnujejo tako, da ne bodo niti srenjam, niti državi delali zaprek. 10. Veličanstne pravice (regalije) naj se odpravijo. 11. Ker odrtija mnogo gospodarjev in rokodelcev spravi ob vse, naj se najostrejši postave zoper oderuhe naredo. — V Žilinskega okraju so se Slovaki zedinili s Sennyeyevom stranko ter Janeza Mileca oklicali za skupnega kandidata. Pri shodu 13. t. m. si je vladini komisar sicer silno prizadeval zavezo obeh strank vničiti, pa ni nič opravil.

Poljski c. namestnik grof G o l u h o v s k y je nevarno bolan. Če ozdravi, se bode namestništvu odpovedal in podal v pokoj. Njegov naslednik bode boje nadvojvoda Karl Ludvik, ki je v Galiciji jako priljubljen. Nekteri pa za naslednika grofa Goluhovskega imenujejo brnskega namestnika Possingerja, ki je leta 1868—71 že bil voditelj gališke deželne vlade.

Vnanje države.

Da pruska in ruska prijaznost pojenjuje, pričajo zlasti tudi poljski listi varšavski. „Gazeta Warszawska“ obravnava zvezo angleško in rusko, ter hudo biča politiko nemškega državnega kancelarja, „Gazeta Narodowa“ pa zopet napoveduje vojsko.

števila najveljavnejših rimskih meščanov. Vsem bilo je pogodu, da je poginil, z njegovim imenom pitali so najokrutniše trinoge pa pse. Mesto njega izvolili so Galbo, ki je bil do sedaj deželni glavar na Španjskem, ali legije renske volile so A. Vitelija. Zbog tega nastal je upor v Rimu, in je Galba poginil, ali takoj so volili novega cesarja, nekega Salvija Otona. Med njima pa se je vnela vojska zbog prestola. In to je zadrževalo Vespazijana, da se ni mogel neprestano vojskovati z Judi, nego je nehoté dal jim dosti časa, v katerem so se napojili z vso besnostjo pogubonosne vojske.

Zmérna stranka je sčasom omagala, in trinogi so se začeli med seboj pobijati. Osnovala se je čisto narodna stranka, ki se je nasproti postavila Janezu Giškalskemu, čegar posilnega kraljevanja niso hoteli več trpeti. Da bi svoj namen laglje dosegla, poklicala je na pomoč Simona, načelnika razbojniškim četam, ki je do sedaj po Idumeji plenil in moril. Simon je rad prišel in pripeljal 20000 mož; klobčič v Jeruzalemu se je še bolj zamotal. Simon je vdaril na tempelj, v katerem je vlevel Janez, a nič ni dosegel. Daritve v tempelju so se še vedno po navadi darovale, Jeruzalem pak bil je razcepljen na tri cepove. Eleazar in zmérna stranka duhovenska stala

Srbski knez je 17. t. m. sprejel nova poslanca angleška in nemška. Angleški zastopnik je povdarjal dobrohotnost vlade angleške za srbsko deželo, in knez je odgovarjal, da njegova vlada si bode prizadevala zaslužiti si to dobrohotnost.

Španjski general D o r r e g a r a y je svojo armado pohvalil zaradi hrabrosti, ktero je v bitvi pri Alcori Luceni razodevala ter opominjal jo v prihodnjih bitvah prizadevati si za enako junaštvo. Dotično pismo se končava s klicem: Živila vera, živila Španjska, živil Kar VII! — Don Karlos je z dekretom od 16. t. m. za rojstni dan preljubega sina svojega, t. j. 27. t. m. v Guernico sklical narodno zastopništvo biskajske kronovine.

Rumunski knez je potrdil volitev Calmačevo za metropolita in primasa rumunske cerkve.

Izvirni dopisi.

Iz Hrškega, 19. jun. Srečen okraj, ki ima glavarja, kakoršnega ima naš okraj. Kako skrben in delaven je! Zlasti okolo politike se vrti tako neprenehoma, kakor kolo v kaki divji mašini. Uradniki plešejo politični ples, kakor jim on fruli na politično piščalko. Temu špektakelju smo se že tako privadili, da nas to že nič ne pohujša. Kar je uradnik, to je nemčur. — Kterega duhovna dobi naš glavar pred se, informira ga kakor šestletnega otročička in mu polaga na vest, da naj bode duhoven po volji božji, ki se nima utikati v politiko. Kolika skrb za duhovne! Zlati nauki! Duhovni pozabite, da ste državljani in mirna bode Bosna! Na slovenske liste se ne naročujte, v volitve se ne vtikajte; marveč ob volitvah se zapupajte v foliante sv. Avgušтина in sv. Jeronima. In če bodo sami nemčurski poslanci izvoljeni, ki vam bodo slovenske jezike pulili iz ust in vam zadnjo suknjo slekli s hrbita: nič ne marajte, za nebesa bodete imeli še večje zasluženje. Le ubogajte! Odložite politične traparije in se zapupajte! — Učitelji, kako skrbi za vas ta gospod malega telesa in velike duše! V zdanzih političnih zmešnjavah pride milostno na pomoč vašim možganom in vam razreši imenitno uganjko, da ste vendar le tudi držav-

Ali drhali to ni bilo zadosti, planila je tudi v ječe in morila jetnike. Idumejci naveličavši se mesarskega klanja, vrnili so se domu. Žalost in nadloga trli ste meščane tako, da so pametnejši celo želeli Rimcev.

Vse to je znano bilo Vespazijanu. Galijska in njene trdnjave so že bile pokorjene, in ondotni judovski poveljnik je postal jetnik, a pomiloščeneec. Dražestne obale genezaretkega jezera, ovenčane z lepimi mestici, oni vrt zemeljski, kjer je Zveličar mnogo potov in jako rad se mudil, bil je sedaj žalostna, s krvijo oblita razvalina, in tudi po jezeru, na katerem je Kristus viharju bil zapovedal in govoril besede miru, plavala so trupla pobitih.

Čedalje bolj se je bližal pogin Jeruzalemu. Vespazijanu se je svetovalo, naj porabi nesložnost judovsko in mahoma napade Jeruzalem, ali njemu se je pametnejše zdelo, da se še nadalje koljejo in slabé. Dal jim je dosti časa, celo 68. leto in še nekaj dni 69. leta; na zahodu rimskega cesarstva namreč so se godile reči, ktere so močno zanimale njegovo pozornost, nič manj nego boj na Judovskem. Neron, čegar svojevoljno trinoštvo je cesarstvo 14 let trpelo, poginil je. Ta neusmiljeni preganjalec kristijanov dal je bil umoriti tudi svojo lastno mater, svojega poočima, svoje žene, in brez

je v notranjih in gorenjih prostorih tempelja, od koder je bila z veliko silo pregnala Janeza; Janez je obdržal ostali prostor tempelja in gore in trdnjavo Antonijevo, Simon pa se je polastil sijonske gore in okolnih predelov doljenega mesta. Največ so trpeli pametni meščani, kajti drhal je plenila, dokler je kaj videla, in da je imela več prostora za vojskovanje, razsula je tudi nekaj predmestja.

Silna nevarnost pa je sprijaznila nasprotne stranke, a za malo časa. Junija meseca 69. leta vzdignil se je Vespazijan proti mestu. Pokorivši predele okoli Jeruzalema vtaboril se je v Jerihi, od koder je mogel spešno vdarjati, na Jeruzalem. Ali na zahodu so se godile reči, kakor smo bili že omenili, vsled katerih ni kazalo pred Jeruzalemom ležati. Vnela se je namreč vojska med Vitalijem in Otonom za cesarski prestolj. Po raznih spletkah in bojih v katerih je Oton poginil, bil je Vespazijan za cesarja izklican. Nemudoma je hitel v Egipt, od tam pa na Italijansko, a upor na Judovskem je izročil svojemu sinu Titu.

Emilij Vokoncij, Lucij Vitalij in Karin Avrelijan morali so hoditi za Titom in zato nič niso mogli storiti za Noemo.

(Dalje sledi.)

ljani, celo „selbstständige Männer“, ki se „morate“ pridružiti kaki politični stranki. Le kateri? Tudi tu vam pride na pomoč gospod in vam odvzame muko premišljevanja in tuhtanja: ali bi bili Slovenci ali nemčurji? Poslušajte še enkrat, kaj vam je govoril, ko ste se zbrali okolo njega: „Da nun das Volksschulgesetz der Verfassungspartei, der Lehrer aber dem Volksschulgesetze angehört, so mus derselbe selbstverständlich auch der Verfassungspartei angehören;“ (Laibacher Schulzeitung, št. 11.) Kaka logika to! Proti nji je Kant s svojim modrovanjem prava muha. Kaj čuda tedaj, da je gosp. Zima, korenjašk sklep dal natisniti z razprtimi črkami! Srečen mož, ki razvija tako duševno delavnost, da še gospodom učiteljem odjemale trud premišljevanja, kaj so in kaj naj bodo! — Srečni pa tudi učitelji, da jim še misliti ni treba, kateri stranki bi se pridružili! Le nekaj bi vam gospodje učitelji priporočil, če smem. Prosite glavarja, naj varuje, da slovenski narod ne bi storil tega, kar je storil hrvaški, ki je nemške in nemčurske kultur-trägerje, optane z enim punkljem gvanta, poslal čez meje. Na svetu je vse mogoče, ker imajo narodi časih posebno logiko. Pa kaj bi, saj se razumemo! —

Od Prečine pri Novem mestu, 19. junija. Okoli Novega mesta toča hudo rožlja — tudi letos. Lanska in predlanska toča je v mnogih krajih in goricah skoro popolnoma pokončala vinograde; kar je še ona pustila, vzela je mrz, tako da v nekterih goricah skoro ni videti stare trte. Tudi letos toča precej zarožlja, če se pokaže le malo oblaka. Tudi letos je že tam ter tam v novomeški okolici polje popolnoma uničeno in vinogradi so pokončani. Za kmeta se kaže zopet žaltava. Toča je prav res žalostna prikazen; kmet se je bojil skoro bolj kakor vraga. Ne tako novomeški nemčur. Ta misli, da je ni toče mogoče, ki bi mu pepelnično sredo ubranila obirati telečjo glavo in slastno uživati svinjski jezik. Srečni nemčur! Za nič drugega tako ne skrbiš, kakor za pepelnične klobase! Té si, kakor praviš, sam preskrbiš; Bog te pa v največi vročini zaklada z „Gefrorenes — zmrzino“, ki iz oblakov pada na cente v točni podobi. Le pridno zdaj zoblji nemčur zmrzino, ki ti pada iz višav, kakor Judom mana; za pepelnično sredo se bode že še dobil kak prešičji rep, ki ga bodeš slastno in strastno obiral. Dober tek!

Še nekaj. Cesar je poklonil Novemu mestu zastavo, cesarica pa trakove za njo. Cesarica bode kot zastavina botra zastopana od gospe glavarjeve. Program za blagoslovljenje zastave je razposlan. 25. junija zvečer bode po mestu razsvitljava, za katero naj bi zlasti skrbele, kakor pravi oklic, gospé in gospodične. 26. zjutraj bode budnica, ob 9. maša, ob 10. blagoslovljenje; popoldan ob 4. veselica pod milim nebom. K slovesnosti pridejo tudi kostanjeviški in krški purgarji. Slovesnost ne bode tako lepa, kakor bi bila lahko, ko bi nemčurska môra in pepelnično klobasarstvo kedaj pripuščalo popolno narodno veselico.

Od Ljutomera, 17. junija. (Šole). Že sem v nekem dopisu govoreč o naših učilnicah opomnil, da je deželni šolski nadzornik ob priliki svojega boravljenja v Ljutomeru (meseca marcija) obljubil na to delati, da dobimo meščansko šolo. To je namreč želja domačih šolskih zastopov, ki so narodni. Nadzornik dopal se je tukaj tem, ker se nije spodikal nad slovenščino kot učnim jezikom v vseh razredih ljudske šole. Pa pravi se, da tiha voda brege dere. Malo časa po rečenem dopisu zvem, da je deželni šolski svet poslal

naročilo, da se naj na nemščino bolje ozirjeme nego doslej, ter da se v 4. razredu pri poduku v nemščini, zemljepisju, računstvu in telovadbi rabi kot učni jezik — nemščina!

Kar se tiče meščanske učilne, javlja tudi deželni šolski svet, da je pripravljen Ljutomeru v tej zadevi vstreti ter podeliti isto (se ve da z dovoljenjem deželnega zbora), pa z učnim jezikom — nemškim!

No, ne znam, bo li kruha iz te melje. Šolskemu zastopu ne bo mogoče v to privoliti iz ozira na blagor naroda, kateri s tem baš nič ne pridobi. Starejši ljudje še se dobro spominjajo onega časa, ko so se slovenski učili (se ve da samo) brati v „ekstraštudi“, a druge predmete da so se učili na pamet, pa kaj? na to pitanje še ti danes večina ne more odgovoriti. Naši ljubljani „prijatelji“ v deželnem šolskem svetu so pač naivni, če nam take pripomočke za omiko ponujajo. Tudi učitelja nam nečejo potrditi neki zaradi tega ne, ker je „Kranjec“, t. j. po domače: narodnjak. Boljše šola brez učiteljev kakor pa nenemška, — misli si gospoda. Lepa metoda pedagogike! Vrh tega še ste dve službi razpisani. — Prepričani smo, da bodo naši zastopniki svoje storili.

Domače novice.

V Ljubljani, 22. junija.

(V „Tagblattu“) se zopet širokousti nemčurska ošabnost, razžaljena po tistem nemškem spisu, ki pojasnuje, zakaj so slovenske cerkvene občine popustile zvonarja Samasso. Kako je ta vseskozi resnični in mirno pisani članek razdražil nemčurske sršene, je jasno po tem, da se je „Tagblatt“ na prvem mestu spravil čez njega, a kako! Mislite, da dokazuje, da ono, kar je članek svetu objavil, zavrača in dokazuje, da je obrekovanje, laž? Kaj še! Tega ne more z vso doktorsko zofistiko, ampak nimalal si je dve osebi, gosp. stolnega dekana S. in gosp. Kljuna za pisatelja onega strupenega članka na zid in zdaj laja nad njima prav tako, kakor se togoti tat nad žandarji, katerim ne more dokazati, da so ga po krivem prijeli. Nesramno! Tedaj se še dokazana sleparija kacega nemčurja ne sme svetu objaviti! Tako zavračanje, kakor ga beremo v „Tagblattu“, je res prav lahko; mesto da bi dokazal, da ni res, kar se komu očita, si ta list kar izmislil kako osebo in hajd! po nji, ker bi sicer moral omolkniti. Na ušesa pa tu povemo „Tagblattu“, da se je gledé pisatelja onega skelečega članka grdo zmotil. Sicer ne vemo, kaj bosta tako grdo ozmirjana gospoda rekla k „Tagblattovemu“ napadu, a to vendar lahko povemo temu nesramnemu listu, da, če hoče pošten biti, naj ju gre odpuščenja prosit. Veseli nas pa vendar, da še „Tagblatt“ sam pripoznava, da je Samassa slabe zvonove lil, ker niti ne skuša oporekati ne enemu v onem članku navedenemu dokazu.

(V „Laib. Ztg.“) se pritožuje nekdo, češ, da je zvonenje v šenklaški cerkvi pretaklo soboto motilo ravno posvetujoče se mestne očete. Čudni patroni to, da jih ravno zvonenje moti? Tudi procesije nemčurji pisano gledajo — se reče, kedar so cerkvene, kedar gredo pa n. pr. uradniki v procesijah na „rotovž“ volit nemčurje in so skoro vsakemu na poti, takrat se zoper procesije nihče ne pritoži. Da bi bili mi tako sitni, kakor nemčurji, bi se z večjo pravico pritoževali zaradi streljanja na strelišči, ki ne trpi po dve uri, marveč navadno ves popoldan ob nedeljah. Ravno pre-

teklo nedeljo je bilo pokanje tako strašno, da si ni mogla nobena ženska rahlejših čutnic, noben otrok upati memo. Pravijo sicer, da se je streljalo novemu deželnemu predsedniku na čast, ali to ni zadosten vzrok, da se ženske in otroci vse okolice strašijo, da ne more noben bolnik mirno spati. Tje naj gre „Laibacheri“ tankoušec poslušat; če nima v boju vtrjenih ušes in čutnic, se bo vselej stresel, da bo kaj, kedar bo počilo in to se zgodi po dva- do trikrat vsako minuto. Zvonenja pa se nihče ne vstraši, niti ne oglušči zaradi njega.

(*Naš domači polk št. 17*), zdaj Khun, bo obhajal to leto svojo dvestoletnico. Vstanovljen je bil l. 1675 in imel za tem različne lastnike in imena.

(„*Besedi*“) v ljubljanski čitalnici je bil zadnjo soboto zopet dež na poti. Vendar je bila v prostorih gostilničnih in sicer prav lepa. Občinstvu je bilo vse všeč; pevski zbori, vojaška godba pa Tankova kuhinja in klet.

Razne reči.

— V Novem mestu bodo 26. t. m. blagoslovili zastavo meščanske straže, katero ji je podaril cesar, cesarica pa ji pridala krasen trak. Slovesnosti se pričnó 25. t. m. in bodo trajale dva dni.

— Strašen potres je bil nedavno v Mali Aziji ter pokončal veliko mest in vasi. V mestu Iškli, katero je štelo 2000 hiš in 31 mošej, ostalo je le 15 hiš in 2 mošaji; izmed prebivalcev ste 2 tretjini poginili. V Livilu je od 2000 prebivalcev jih konec vzelo 800. V Mesopotamiji se je prikazala tudi še nekaka kuga, ktera človeka umori v 2 ali 3 dneh. V nekterih krajih so za njo poginile 4 petine ljudi.

— Kardinalu in nadškofu solnograškemu je v Dornbachu, kjer sedaj biva na počitnicah, neki tat ukradel zlat z briljanti okinčan okoli 500 gld. vreden prstan.

— Strahovita toča se je vsula pred nekaj dnevi čez pokrajine ob južnem Pohorju. Vse je zmlačeno. Drevesa so še skorje oguljena. Vinogradi so pokončani. Najbolj so trpele Tinje, Zbelovo, sv. Jernej, Loče in Zajckloster. Ljudje so kar obupni.

— Pri sv. Mohorji na Radnah bila je 2krat zaporedoma toča in ploha. Pokončala je ondi in pri sv. Urbanu, potem na Pečini pri Poličanah, v Pristovi in Roginčah vse pridelke. Tudi okoli Želimelj na Kranjskem pobila je toča.

— V narodni čitalnici ptujski bode dne 29. t. m. velika beseda z naslednjim programom: 1. Petje. Ipavčeva „Kdo je mar?“ vodi g. prof. Glazer. — 2. Deklamacija „Neizstrohnjeno srce“ Preširnova, govori gospodična M. Mašeljuova. — 3. „Ravni pot najboljši pot“, vesela igra v enem dejanji. — 4. Igra na citre, potpourri iz opere „la traviata“, g. Mihelak. — 5. „Slovenija oživiljena“, dramatičen prizor, zložil F. Bilec. — 6. „Mutec“, vesela igra v enem dejanji. — 7. Quodlibet iz slov. pesmic, tercet na citre, gosli in glasovir, vodi g. prof. Glazer. Po besedi ples. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Pričakuje se tudi več zunanjih odličnih gostov.

Odbor.

— Tako se slepar plača. Te dni že v noči pride k samotnemu kmetu pri Igu, sleparske klatež, ki je neke s kljukami napolnjene bukvice imel, in lagal, da so črne bukve, iz katerih zamore kmetu prihodnjo srečo razla-

gati. Tudi je trdil, da vse ve, in ako ga kmet dobro sprejme in mu večerjo da, bota potem poskusila. Kmet, dasi videti zarobljen, a vendar prebrisan, mu brž obljubi da bo to storil, ali na drugem koncu hiše, kjer bota sama da jih ne bo nihče motil, zato reče vedežu da naj le urno za njim stopa na drugi konec hiše. Gospodar ga pelje krog hleva in se nekoliko na desno vkrene, kjer je bila velika apnena jama ter gosta opomni: „Le urno, le urno prijatelj!“ O joj! vedež štrbonkne v jamo in začne kmeta grozno preklinjati, da ga je nalašč v apnenico vrgel. Kmet ga mirno tolaži rekoč: „Ne jezite se, prijatelj, jaz sem vedel res za svojo apnenico, ali mislil sem, da bi se vam zameril, če bi vam tako malenkost pripovedoval, vi ste nalašč va-njo skočili, ne? saj še jaz za-njo vem, ki ne vem prihodnosti kot vi; toraj kaj hočete? Če pa za jamo niste vedeli, kako bi pa iz prihodnosti kaj vedeli povedati? toraj ste lažnjiv slepar.“ Zdaj se črni vedež ves apnen, osramoten izleče iz jame ter žuga kmetu, da se že na prelazu srečata. Kmet ga pa tolaži, da naj le počaka, ker je že po občinskega policaja poslal, da mu apno otrebi. Vedež to čuvši, se brž z dolgimi koraki zgubi, bukvice pa so ostale v apnu in kmetič jih je potem sežgal.

— Slovanska beseda na Dunaji je izdala kratek pregled svoje delavnosti v prvem desetletju 1865/75, poleg tega sporočila se je porodilo to društvo iz proslavljenih slovanskih plesov in besed (od leta 1843), ki so zbujevale družinsko življenje med Slovani na Dunaji bivajočimi. S temi zabavami se je dvoje doseglo; dunajski Nemci so jeli v večji časti imeti ime slovansko, Slovani pak so spoznavali nujno potrebo shajati, zblíževati in spoznavati se. Še le 29. listopada 1863 je storilo slovansko pevsko društvo nasvet, naj bi se ustanovilo na Dunaji bralno društvo slovansko. To misel so podpirali: dr. Dvořáček, dr. Caspar, prof. Förchtgott-Tovačovský, dr. Loebel, dr. Procházka in dne 25/2 1865. je otvoril gr. Černin, vitez z Hudenic, v zeleni dvorani c. k. akademije nauke prvi občni zbor, ki so ga počestili gostje Palacky, Mažuranič, Purkinč, dr. Gaj, Nowakovsky; brez števila telegramov je prispelo iz vseh slovanskih pokrajin. Namen „Slovanske besede“, ki ima svoje stanovanje v Dobelhofgasse št. 9., je, podajati društvenikom priložnost, da se seznanijo z najglavnejšimi plodovi literatur vseh slovenskih plemen, in to skuša doseči s tem, da se naročuje na tiskopise, knjige, časnike, brošure itd. v vseh slov. jezicih; da se seznanijo z drugimi slovanskimi narečji, v to prispevajo vednostna predavanja o skladbi in slovesnosti tega ali onega narečja; da slišijo godbene skladbe najslavnejših slovanskih skladateljev; da se v prijateljskem pogovoru zblížujejo podučevaje drug drugega o duševnih snagah pojedinih narodnosti slov.; da s primernimi zabavami pomagajo društvenemu življenju slovanskemu k čedalje večemu razvitku. V društveni čitalnici so razven slovanskih listov razpoloženi tudi časniki nemški, francoski in laški. — Knjižnica šteje 1058 zvezkov českkih, 693 ruskih, 440 jugoslovanskih, 61 poljskih in 693 raznih drugih jezikov. Znanstvena in zabavna predavanja so bila dovoljena še le leta 1867. Kot perijodične zabave napravljajo koncerte od jeseni do pomladi slednjo tretjo nedeljo, vsak četrtek je ples, potem vaje v plesanji, otročji ples, tombola, sprehodi; slovesno se praznuje sveti in Silvestrov večer; k zabavam starše dobe spadajo gledališčine igre. Poleg tega je dajala Beseda mnogokrat o posebnih priložno-

stih slavnostne zabave ter pospeševala razcvet vzajemnosti slovanske. Društveni imetek je narasel leta 1874 do 2316 gl. Društveni predsednik je postal po smrti žlahtnega Evgena Černina Hudenickega, Jan. gr. Harah, ki od leta 1860 neprenehoma opravlja častno službo staroste društva in je njegova največja podpora, ne zdi se mu škoda niti žrtev, niti dela, niti časa, ke dar koli je Besedi tega treba. Vstanovnikov, plačevalnih udov, pravih in deležnikov je bilo l. 1874 393 (proti 448 l. 1867.) Želeti je, da bi ne le dunajski Slovani si priljubili dom, ki ga je sezidala vzajemnost in sloga jednokrvnih bratov, temveč da bi tudi Slovanstvu sploh postal mil in drag, da bi tudi slovanske občine in korporacije spoznale važnost tega središča in se po izgledu hrvatskega Oseka, doseđaj jedinega, kot ustanovniki priglasile k njemu. Le pri najobilniši vdeležitvi na Dunaj in zunaj njega bode Slovanskej Besedi mogoče vedno izdatneje in vspešneše delovati. „Sl. Listy.“

— Kako ameriški novinarji svoje naročnike opominjajo*). Izdajateljstva ameriških novin opominjajo vsak trenutek zdaj tega zdaj onega naročnika, ki hoče na veke dolžan ostati naročnino za list. Takovo opominjevanje pa se godi na poseben način, zategadelj podajamo tu nekoliko karakterističnih primerljivev. Konec lista pod naslovom: „Mala pošta“ beremo to-le opazko: „Gospod N. I. Mi si prizadevamo po krščansko živeti ter naposled priti v nebena in prav zelo bi nas veselilo, ko bi se ondi z vami sniti mogli. Ali to se žalibog ne zgodi, kajti vi pridete v pekel. Vi se nas vedno ogibate, da bi nam ne morali plačati dolžne naročnine. Vi se nas bodete tudi po smrti izogibali, da vam le ne bode trebalo plačati in zato pridete tje, kjer je jók in škripanje z zobmi. Pobjušajte se, dokler je še čas.“ — „Kdor ne plača za časnike, tega naj strela ubije.“ — „Ker niste časnikov plačali, naj vas vse noči bolhe koljejo in naj vam 10.000 senic zleze za srajco.“ — „Naj se vam nobeno lepo dekle na nasmeje in naj se poleg vas naseli trobec, ki bi se 25 ur na dan učil trobit.“ — „O, da bi pri obujanji dobili v škornji podgano“ — „Vi morate dobiti grdo baburo za ženo, ki si nad vami izlomi poslednji zob.“ — „Naj vas namaže z raztopljenim svincem in ostrže z razbeljenim železom.“ — Drugi zbadajo naročnike s kratkimi novicami: Znamenito je to, da se nihče ne vstrel ali drugače ne konča. Kdor redno pošilja predplačo časnikom, nagrada za takovo pravilno plačevanje je obično stalno zdravje in dolgo življenje.“ — Neki list piše: „Dolgo opazovanje nas je privedlo k prepričanju, da je opuščeno neplačevanje novin prvi korak k zlodejstvu. Da si naši čitatelji vzemó te besede k srcu.“ — Zopet drugi list: „Poznamo moža, ki je za svoje novine vedno v pravem času odrahtoval denar. V svojem življenji ni bil niti jeden dan bolan, ni imel nikoli kurjega očesa na nogi, zobje ga niso boleli, krompir mu ni gajil na polji, njegova pšenica ni bila plevelnata, njegova mala deca niso nikda po noči jokala, in njegova žena mu je bila vedno prijazna in mu ostala verna do smrti. Dragi čitatelj, si li že plačal novine?“ V necem Kentuckem časniku piše izdajatelj v poslednjem številki: „Dodelali smo. Vsak petelin na dvoirišči je proti nam milijonar. Merica soli velja danes 2 solda, ali nimamo danes toliko, da bi

*) Te vrstice smo posneli iz „Slov. Listy“ in sicer ravno zdaj, ko se prične drugo poletje. Sebi in svojim bralcem pa želimo, da nam ne bi bilo treba ravnati enako z njimi. Vred.

si je kupili, kar je je k jednemu krompirju treba. Plačajte in veseli nadaljujemo list.“

— En mesec prezgodaj v službo stopil. Nekikrat pride neoženjen vradnik k francoskemu kralju Ljudeviku VI. ter zdihuje rekoč: „Milostljivi kralj, v zdanji moji službi mi gre strašno slabo; prosim Vas, da bi mi kako boljše podelili.“ Kralj malo pomisli ter pravi: „Kako pa je s sedanjo vašo službo? Imate li preveč posla ali kaj?“ vradnik pravi ves obupan: „Posla nimam dosti, skor če hitro delam, ga navadno že dopoldne končam; ali — — oh! le denarja mi vedno primanjkuje, tako da me misel obhaja, da sem mesec prezgodaj v službo stopil.“ Kralj ga bolj resno v obraz pogleda in vpraša: „Koliko imate na mesec?“ vradnik pravi: „I— dvesto in petdeset frankov“, ter nadaljuje: „Zato, ko bi mi hotli dobri kralj milost skazati — —.“ Kralj brž spozna vzrok in mu reče: „Le idite tu doli k dvornim vratom za ta mesec in ondi v pisarni ostanite.“ Naš vradnik gre tje, kjer so od rana do pozno v večer peresa škrtala, ter služi šestdeset frankov za ta mesec. Ob mesecu ga zopet kralj obišče, in pravi mu: „Koliko ste se pa ta mesec zadolžili?“ Vradnik tihotno reče: „Prav nič, še mi je devet frankov ostalo, ker sem komaj toliko časa imel, da sem si hodil za potrebo želodec okrepčat.“ Kralj mu pa reče: „No, zdaj pa le idite v prejšnjo službo, in kedar vam zopet prične denarja primanjkovati, pa pridite, Vam bom pa dva meseca milost skazal.“ A vradnika ni bilo več nazaj.

Umrlj so:

16. junija. Ana Činkelj, cik. fabr. pos. hči, 6³/₄ l., za škrlatom.
16. junija. Jože Slivnik, kupč. pom. sin, 8 l., — in Franc Klemens, steklarja sin, 6¹/₂ l., oba za srčnim oslavljenjem. — Ivana Ivan, delavec otrok, 7 tednov, za božjastjo.
18. junija. Franc Ziegler, inženirja otrok, 1/2 ure, vsled težkega poroda. — Marija Harisch, tapecirarja žena, 35 l., za oslavljenjem. — Janez Tomšič, delavec, 54 l., za prsno vodenico.
19. junija. Antonija Polašek, lekarničarskega pom. otrok, 18 m., — in Karol Kompare, otrok delavčeve odove, 3 l., oba za vnetjem vratu.
20. junija. Franciška Vovk, delavka v cig. fabr., 15 l., za spridenjem pluč. — Elizabeta Pichler, uradnika vdova, 60 l., za pljučnim oslavljenjem.

Telegrafične denarne cene 21. junija.

Papirna renta 70.10. — Srebrna renta 74.05. — 1860letno državno posojilo 112.— — Bankine akcije 961. — Kreditne akcije 221.50 — London 111.45 — Srebro 101.65. — Ces. kr. cekini 5.25. — 20Napoleon 8.89.

Častiti duhovščini pa nemščine zmožnim družinam priporočamo, da naj si naroče izvrstno knjigo: (43—1)

Die Glaubens- und Sittenlehre der katholischen Kirche.

Dargestellt von Dr. Hermann Rolfus, Pfarrer u. F. J. Brandle, Rector.

Einsiedeln, New-York u. Cincinnati. — Druck u. Verlag von Gebr. Carl u. Nicolaus Benzinger, Typographen des hl. apostolischen Stuhles.

Knjiga bode obsegala 25 snopičev po 30 kr. ter bode v enem letu končana. Poseben kinč so ji brezšteviline na lesu vrezane podobe. Naročniki dobé za 2 gl. 40 kr. doplačila tudi prelepi oljnati podobi Srca Jezusovega in Marijneg.

Naročnino sprejema g. Otokar Klerr, knjigotržec na Starem trgu v Ljubljani.